

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Tiedotusosasto

LEHDISTÖTIEDOTE nro 92/04

11.11.2004

Julkisasiames Geelhoedin ratkaisuehdotus asiassa C-209/03

The Queen Dany Bidarin hakemuksesta vastaan London Borough of Ealing ja Secretary of State for Education

JULKISASIAMIES GEELHOED ESITTÄÄ, ETTÄ EU:N KANSALAISUUDEN KÄYTTÖNOTON JÄLKEEN PERUSTAMISSOPIMUKSEN SOVELTAMISALAAAN KUULUU YLIOPISTO-OPISKELIJOIDEN ELINKUSTANNUKSISSA AVUSTAMINEN LAINOILLA TAI APURAOILLA

Vaikka asumisedellytystä voidaan periaatteessa käyttää määrittämään tuensaantioikeutta, mikään tuen myöntämisen edellytys ei kuitenkaan saa ylittää sitä, mikä on tarpeen sen toteamiseksi, että opiskelijan ja kansallisen koulutusjärjestelmän ja kyseisen yhteiskunnan välillä on todellinen yhteys.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa opiskelijoita avustetaan elinkustannuksissa ensisijaisesti valtion myöntämällä opintolainalla. Opintolainaa tarjotaan korolla, jonka taso riippuu inflaatiosta ja joka on alempi kuin markkinoilla määräytyvä korkotaso, ja opiskelija aloittaa lainan takaisinmaksun vasta sen jälkeen, kun hänen ansionsa ylittävät tietyn tason. Jäsenvaltion kansalaisella on oikeus saada tällainen laina, jos hän on "asettunut" Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja on asunut siellä kolme vuotta ennen opintojensa aloittamista. Jotta henkilön katsottaisiin "asettuneen" Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, hänen on täytynyt asua Yhdistyneessä kuningaskunnassa neljä vuotta muista syistä kuin kokopäiväisen opiskelun takia.

Dany Bidar, joka on Ranskan kansalainen, muutti Yhdistyneeseen kuningaskuntaan elokuussa 1998 ja suoritti loppuun kolme viimeistä vuotta toisen asteen koulutuksestaan Lontoossa. Syyskuussa 2001 hän ilmoittautui opiskelijaksi University College Lontooniin ja haki London Borough of Ealingilta rahoitusta. Hänelle myönnettiin tukea lukukausimaksuihin, mutta hänelle ei myönnetty lainaa elinkustannuksiin sillä perusteella, että hän ei ollut "asettunut" Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

Bidar riitautti tämän päätöksen sillä perusteella, että asumisedellytys oli EY:n perustamissopimuksessa kiellettyä kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää. High Court kysyi

yhteisöjen tuomioistuimelta, että onko niin, että vaikka EY:n perustamissopimusta on muutettu ja erityisesti on otettu käyttöön EU:n kansalaisuus, opiskelijoiden elinkustannuksissa avustaminen ei edelleenkään kuulu EY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan ja että jos näin ei ole, millä perusteilla arvioidaan sitä, ovatko tuen myöntämisen edellytykset perustuneet objektiivisiin näkökohtiin.

Julkisasiamies Geelhoed on tänään antanut ratkaisuehdotuksensa tässä asiassa.

Julkisasiamies toteaa, että yhteisöjen tuomioistuimen aikaisemmassa oikeuskäytännössä on todettu, että elinkustannuksissa avustaminen jäi EY:n perustamissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Kun perustamissopimukseen Maastrichtin sopimuksella kuitenkin lisättiin määräyksiä, jotka toivat koulutuksen yhteisön toiminnan piiriin, se osoittaa, että elinkustannuksissa avustaminen voi nyt kuulua sopimuksen soveltamisalaan. Lisäksi julkisasiamies esittää EU:n kansalaisuuden käyttöönoton ja siihen liittyvän yhteisöjen oikeuskäytännön valossa, että elinkustannuksissa avustaminen kuuluu nyt yhteisön oikeuden soveltamisalaan. Koska kansalaisuus on tuonut oikeuden liikkua ja asua jäsenvaltion alueella myös työvoimaan kuulumattomille henkilöille, sen voidaan yhtä hyvin katsoa laajentavan myös työvoimaan kuulumattomille henkilöille tietyissä oloissa oikeutta sellaisiin tukiin, jollainen tässä asiassa on kyseessä ja jotka normaalisti myönnettäisiin vain työntekijöille.

Siitä, voidaanko tuen myöntämisen edellytykset perustella objektiivisesti ja ovatko ne kansalaisuudesta riippumattomia, julkisasiamies huomauttaa ensin, että jos myöntämisen edellytykset ovat hankalampia muille isäntjäsenvaltiossa asuville EU:n kansalaisille kuin tämän valtion kansalaisille, tämä on periaatteessa perustamissopimuksen vastaista kansalaisuuden perusteella tapahtuvaa välillistä syrjintää. Tällainen syrjintä saattaa kuitenkin olla sallittua, jos se on perusteltua ja oikeassa suhteessa hyväksyttävään päämääräänsä.

Vaikka julkisasiamies myöntää, että jäsenvaltiot ovat oikeutettuja ehkäisemään ennalta opintotukijärjestelmien väärinkäyttöä ja estämään "tukiturismia", hän huomauttaa, että tapa, jolla tämä varmistetaan, ei saa heikentää EU:n kansalaisten perusoikeuksia. Näin ollen, kun jäsenvaltio voi asettaa ehtoja, jotka varmistavat, että hakijalla on todellinen yhteys kansalliseen koulutusjärjestelmään ja kyseiseen yhteiskuntaan, näiden ehtojen tulee olla tarkoituksenmukaisia, eivätkä ne saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi.

Yhteisöjen tuomioistuin on aiemmin todennut, että asumisedellytys on periaatteessa tarkoituksenmukainen tapa varmistua, että tällainen yhteys on olemassa. Jos tällainen edellytys kuitenkin estää tuen elinkustannuksiin sellaiselta henkilöltä, joka voi osoittaa, että on olemassa tosiasiallinen yhteys kansalliseen koulutusjärjestelmään tai kyseiseen yhteiskuntaan, tämä lopputulos olisi suhteeton. Erityisesti kun henkilö on suorittanut jäsenvaltiossa toisen asteen koulutuksensa, joka soveltuu paremmin valmistamaan häntä korkea-asteen koulutukseen tässä jäsenvaltiossa kuin muualla, hänen yhteytensä jäsenvaltion koulutusjärjestelmään on ilmeinen.

Lopuksi julkisasiamies korostaa, että päätös siitä, että elinkustannuksia varten annettavat apurahat kuuluvat yhteisön oikeuden piiriin, on sellainen uusi ja odottamaton kehitys yhteisön oikeudessa, josta Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ei ole ollut tietoinen lainsäädäntöään valmistellessaan. Lisäksi hän toteaa, että Bidarin hyväksi annettavan tuomion taloudelliset vaikutukset eivät ole selviä. Tästä syystä hän ehdottaa, että olisi perusteltua rajoittaa Bidarin hyväksi annetun tuomion ajalliset vaikutukset oikeussuhteisiin alkamaan tuomion

julistamispäivästä, lukuun ottamatta niitä tapauksia, joissa tätä päivää ennen on aloitettu oikeudenkäynti sellaisten päätösten riitauttamiseksi, joissa opiskelijoilta evätään tuki elinkustannuksiin.

Huomautus: Julkisasiamiehen näkemys ei sido yhteisöjen tuomioistuinta. Julkisasiamiehen tehtävänä on antaa yhteisöjen tuomioistuimelle riippumattomasti oikeudellinen ratkaisu käsiteltävänä olevasta asiasta. Yhteisöjen tuomioistuin aloittaa nyt tämän asian harkinnan, ja tuomio julistetaan myöhemmin.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido yhteisöjen tuomioistuinta.

Tämä lehdistötiedote on saatavissa seuraavilla kielillä: FR, EN, ES, DE, FI, GR, IT, NL, PT

Ratkaisuehdotuksen koko teksti on Internetissä

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=fi>

Se on tavallisesti luettavissa kello 12:sta (CET) lähtien tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler

Puh. +352 4303 3127, faksi +352 4303 3656